

Maksuton ehkäisy Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.4.2023 alkaen

Pevamltk 20.02.2023 § 18
1179/06.00.00/2023

Valmistelija: palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, puh. 0447401956,
minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueella toteutetaan maksutonta ehkäisyä luovuttaneiden organisaatioiden toimintaohjeiden mukaisesti ja maksuttomuuden perusteet eivät ole yhteneviä. Laajimmillaan maksuton ehkäisy tarjotaan siten, että alle 21-vuotiailla on mahdollisuus maksuttomaan lyhyt- ja pitkäaikaiseen ehkäisymenetelmään ja maksuttomaan pitkäaikaiseen ehkäisyyn ovat oikeutettuja 21 – 24 -vuotiaat, tämän toimintaohje on voimassa Kuopion väestölle. Lisäksi on toimintaohjeita maksuttomasta ehkäisystä kaikille alle 20-vuotiaille, joko kaikilla menetelmillä tai lyhytvaikutteisilla menetelmillä tai ensimmäisen ehkäisyn aloitukseen rajatun ajan esim. 3 tai 6 kuukautta maksuttomana. Nuorten ehkäisyn lisäksi joillakin alueilla on kaiken ikäisille ensimmäinen kierukka maksuton tai ensimmäistä ehkäisyä aloittavalle ehkäisyvalmiste on maksuton 6 kuukauden ajan tai synnytyksen jälkeen minipillerit tarjotaan 3 kuukautta maksuttomana.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeessa valmistellaan hyvinvointialueen ehkäisyneuvonnan toimintasuunnitelmaa, jonka osana on tarkoitus valmistella ohje maksuttomaan ehkäisyyn. Suunnitelman valmistelu on käynnistynyt ja valmistumisaikataulu tarkentuu työskentelyn myötä. Hyvinvointialueella olevan maksuttoman ehkäisyn käytänteiden vaihtelun vuoksi on tarkoituksenmukaista linjata yhtenäiset käytännöt aiemmin.

Raskauden ehkäisyneuvonta on lakisääteistä, mutta valtakunnallista linjausta maksuttoman ehkäisyn toteuttamisesta ei ole. Kansallisesti maksuttoman ehkäisyn kokeilujen toimeenpano alkoi tammikuussa 2022 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelmassa ja nykyisen hallitusohjelman mukaisesti kokeilu on suunnattu alle 25-vuotiaille ja kokeilun tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää nuorille suunnattuja seksuaaliterveyspalveluja.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarviossa Kuopion maksuttoman ehkäisyn tuotteiden eurovaraus on olemassa ja muilta alueilta talousarviovaraus kattaa aiempien toimintaohjeiden mukaiset kustannukset. Arvio vuotuisesta tuotekustannuksesta n. 300 000 € on tehty Kuopion aiemman toteuman pohjalta, josta arvioidaan talousarviossa olevan huomioitu yli 60 %.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella esitetään yhdenmukaistettavaksi maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen seuraavasti:

Pohjois-Savon hyvinvointialueen kunnissa kirjoilla olevat henkilöt:

Alle 21-vuotiaat: maksuton lyhytaikainen ja pitkäaikainen ehkäisy käytettävät valmisteet: kondomit (7 kpl/kk), ehkäisypillerit, ehkäisyrengas ja pitkäaikaisena menetelmänä ehkäisykapseli, hormoni- ja kuparikierukat

21 - 24 -vuotiaat: maksuton pitkäaikainen ehkäisy käytettävät menetelmät: hormoni- tai kuparikierukka, ehkäisykapseli ja kondomit (7 kpl/kk)
lyhytaikainen ehkäisy 21 – 24-vuotiaille, riskit, hyödyt ja toiveet huomioiden ensimmäinen 3 kuukauden pilleripakkaus koekäyttöön maksutta ja valmisteen ollessa sopiva, resepti kahdeksi vuodeksi

Valmistelijan päätösehdotus:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen selostusosassa esitetysti.

Sote-integraatiovaikutukset

Tarjoamisperusteilla yhtenäistetään toiminta hyvinvointialueella

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen selostusosassa esitetysti.

Päätös

Esittelijä muutti kokouksessa päätösehdotustaan seuraavasti: Maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet koskevat kaikkia ko. ikäluokan henkilöitä kotipaikkakunnasta riippumatta. Lisäksi täydennetään kohta: Lyhytaikainen ehkäisy 21 – 24-vuotiaille, riskit, hyödyt ja toiveet huomioiden ensimmäinen 3 kuukauden pilleripakkaus tai ehkäisyrengaspakkaus koekäyttöön maksutta ja valmisteen ollessa sopiva, resepti kahdeksi vuodeksi

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.